

พัฒนารูปแบบการการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

สันติพงศ์ ยมรัตน์

โรงเรียนเมืองสรวงวิทยา อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 27

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และ 2) ศึกษาผลการใช้รูปแบบการการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย การวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ความต้องการ และทิศทางของการพัฒนา รูปแบบ การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระยะที่ 2 การสร้างและพัฒนารูปแบบการการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระยะที่ 3 หาประสิทธิภาพของรูปแบบการการจัดกิจกรรมให้มีจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโดยทดลอง และระยะที่ 4 ศึกษาผลการใช้รูปแบบการการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้จัดกิจกรรมจิตสาธารณะ จำนวน 75 คน นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 271 คน และผู้ช่วยวิจัย จำนวน 1 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ คู่มือการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ชุดการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะ จำนวน 7 ชุด แบบวัดจิตสาธารณะ และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สถิติที่ใช้ ในการวิเคราะห์ข้อมูล ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้การตรวจสอบสมมุติฐาน คือ The Wilcoxon Matched Pairs Signed Rank Test

ผลการวิจัย รูปแบบการการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 7 ชั้น คือ ชั้นเตรียมพร้อม ชั้นเรียนความรู้เชิงจิตสาธารณะ ชั้นความรู้สึกร่วมจิตสาธารณะ ชั้นเหตุผลจิตสาธารณะ ชั้นปฏิบัติจิตสาธารณะ ชั้นนำเสนอ และ ชั้นประเมินผล ประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพรูปแบบการการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะสำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เท่ากับ 84.34 /84.68 ดัชนีประสิทธิผลรูปแบบการการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะสำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เท่ากับ 0.7338 นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนคิดเป็นร้อยละ 73.38 นักเรียนมีคะแนนจิตสาธารณะ หลังใช้รูปแบบการการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะสูงกว่าก่อนใช้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนรูปแบบการการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะสำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับ มาก

คำสำคัญ : รูปแบบการการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

บทนำ

สังคมไทยในอดีตเป็นสังคมชาวพุทธที่เต็มไปด้วยความรัก ความผูกพัน เอื้ออาทร ช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข ตามลักษณะสังคมอุดมคติ แต่สภาพปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นไปอย่างรวดเร็ว นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงสังคมโลก และประเทศไทยอย่างใหญ่หลวง ทั้งทางด้านเศรษฐกิจการเมืองการปกครอง วิถีชีวิตที่ก้าวไปสู่สังคมวัตถุนิยมทำให้คนมีความเป็นปัจเจกบุคคลสูง กล่าวคือ ไม่ใส่ใจเรื่องส่วนรวม มุ่งแสวงหาผลประโยชน์เพื่อตนเองเพิกเฉยต่อส่วนรวมแสดงถึงการขาดจิตสาธารณะส่งผลกระทบต่อบุคคล ครอบครัว ชุมชนและประเทศชาติ ปัญหาเหล่านี้สะท้อนให้เห็นความเสื่อมด้านจิตสาธารณะของคนส่วนใหญ่ (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. 2552 : 4) และถูกมองว่าส่วนหนึ่งเกิดจากความล้มเหลวในการจัดการศึกษากระบวนการเรียนรู้ต้องไม่มุ่งพัฒนาคนทางสติปัญญาเพียงอย่างเดียว ควรสร้างจิตสำนึกกับรับผิดชอบต่อส่วนรวมควบคู่ไปด้วย ปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้อง วิถีชีวิตทางการเมืองของไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 เป็นต้นมาชี้ให้เห็นวัฒนธรรมทางการเมืองที่ขัดต่อวิถีของชุมชนหรือประชาคมใหม่บนพื้นฐานของความรู้ ความรักความเมตตาต่อกันและความร่วมมือร่วมใจกัน แสดงให้เห็นว่าคนไทยกำลังประสบปัญหาวิกฤตค่านิยม คุณธรรม จิตสาธารณะและมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปเพราะผลกระทบจากการไหลบ่าของวัฒนธรรมต่างชาติทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนค่านิยมและพฤติกรรมวัตถุนิยมขาดจิตสาธารณะเพื่อส่วนรวม

การพัฒนาจิตสาธารณะในตัวบุคคล ควรได้รับการพัฒนาตั้งแต่วัยเด็ก ซึ่งผู้ที่มีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อพฤติกรรมของเด็กก็คือ บิดา มารดา ครู และเพื่อนร่วมวัย รวมทั้งสื่อมวลชนด้วยตามลำดับ หากครอบครัวครู เพื่อนร่วมวัย และสื่อมวลชน ได้ถ่ายทอดความมีจิตสำนึกที่ดี มีจิตสำนึกต่อสาธารณะสมบัติส่วนรวมให้แก่เด็กอย่างสม่ำเสมอ เด็กก็จะซึมซับเอาคุณลักษณะที่ดีนี้ติดตัวไปนอกจากนี้ลักษณะการเรียนรู้และความสนใจของเด็กในแต่ละวัยมีความแตกต่างกัน การจะพัฒนาจิตสาธารณะในตัวเด็กได้นั้น จึงขึ้นอยู่กับกลวิธีของผู้พัฒนาแต่ละคนว่าจะจัดกิจกรรมหรือจัดประสบการณ์ให้กับเด็กอย่างไร ซึ่งสามารถทำได้หลายวิธี ถึงแม้ว่าภาครัฐได้มีความพยายามพัฒนาคนให้มีคุณธรรม จิตสาธารณะ เกิดจิตสำนึกเพื่อส่วนรวมหรือจิตสาธารณะ ภายใต้การดำเนินการในช่วงที่ผ่านมาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กลับไม่ได้ผลเท่าที่ควร เห็นได้จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ถูกทำลาย เกิดจากพฤติกรรมขาดจิตสาธารณะ พริยา นิลมาต (2550 : 25-30) วิจัยพบว่าเด็กเรียนเก่ง มีรายงานวิจัยว่า พยายามทำพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ เพื่อสร้างพื้นที่ให้ตัวเอง ซึ่งอาจไปหมกมุ่นกับอบายมุข สรุปแล้วทั้งเด็กเรียนเก่งและเรียนไม่เก่งขาดจิตสำนึกสาธารณะขาดศีลธรรม และขาดรากฐานประชาธิปไตย มีแนวโน้มไปในทาง ชี้เกียด ชี้โกง ชี้อื้อ ชี้อิจฉา ทั้งหมดไม่ใช่เด็กผิดแต่เป็นผลผลิตของการจัดการศึกษาที่ไม่มีพลังพอที่จะสามารถสร้างจิตสำนึกได้ การจัดการเรียนรู้ไม่ควรเน้นตำราเป็นตัวตั้ง ไม่ควรสอนแต่ในหนังสือโดยที่ไม่ได้ไปเรียนรู้ชีวิตของคนในชุมชน สังคมและสิ่งแวดล้อม ควรลดการเรียนในตำราลงครึ่งหนึ่ง แล้วเรียนรู้ร่วมกับคนในสังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อมให้มากขึ้น ซึ่งถือเป็นพื้นฐานของศีลธรรมและเป็นรากฐานของประชาธิปไตย

การพัฒนาจิตสาธารณะ ต้องมีการพัฒนา 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านการใช้เหตุผลในการตัดสินใจ และด้านพฤติกรรม ด้านความรู้ความเข้าใจเป็นความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิ หน้าที่ ของตนเองและผู้อื่นในการใช้ทรัพย์สินส่วนรวม รู้ผลที่เกิดจากการกระทำหรือความเป็นไปและการรู้เท่าทันการ

เปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมและโลก ด้านการใช้เหตุผลในการตัดสินใจเป็นกระบวนการหรือลักษณะการคิดที่บุคคลใช้เป็นหลักในการตัดสินใจเกี่ยวกับจิตสาธารณะ ตามทฤษฎีของโคลเบอร์กแบ่งเป็น 6 ชั้นจากต่ำไปหาสูง ระดับต่ำสุดคือหลักการหลบหลีกการโดนลงโทษทางกาย ระดับสองคือหลักการแสวงหารางวัลที่เป็นวัตถุประสงค์ของ ระดับสามคือ การทำตามที่ผู้อื่นเห็นชอบ ระดับสี่คือ การทำตามกฎเกณฑ์ กฎหมาย และข้อบังคับทางศาสนา ระดับห้าคือ การเคารพตนเองและภาคภูมิใจในการกระทำที่ถูกต้องของตน ชั้นที่หกคือ การยึดหลักอุดมคติสากล เช่น ความเสมอภาค ยุติธรรม และมนุษยธรรม และการการเกลียดกลัวความชั่ว (โกศล มีคุณ และณรงค์ เทียมเมฆ. 2545 : 47) ส่วนด้านการปฏิบัติตนเป็นพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออก ลักษณะดังนี้ 1) การหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่จะทำให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม 2) การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวมในวิสัยที่ตนสามารถทำได้และ 3) การเคารพสิทธิในการใช้ของของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม โดยไม่ยึดครองของส่วนรวมมาเป็นของตน ตลอดจนไม่ปิดกั้นโอกาสของบุคคลอื่นที่จะใช้ของส่วนรวมนั้น โดยผู้วิจัยมีความเชื่อว่า จิตสาธารณะนั้นควรปลูกฝังกันคิดเป็นนิสัย การที่จะฝึกให้นักเรียนแต่ละคนมีจิตสาธารณะเพิ่มขึ้นควรชี้ให้นักเรียนเห็นว่าพฤติกรรมอันขาดจิตสาธารณะหรือพฤติกรรมเฉาต่อการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสาธารณสมบัติส่วนรมนั้นก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อทั้งตนเองและส่วนรวมอย่างไร นักเรียนจะศึกษาสาเหตุและแก้ไขปัญหานั้นอย่างไร เพื่อให้การแก้ปัญหาสำเร็จลุล่วงลงได้ ซึ่งการจะเปลี่ยนแปลงแก้ไขพฤติกรรม

จากสภาพปัญหาจิตสาธารณะที่ทวีความรุนแรงมากขึ้นจนกลายเป็นปัญหาของสังคมที่จำเป็นต้องมีการเร่งแก้ปัญหาอย่างเร่งด่วน จึงจำเป็นต้องพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะสำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

วิธีการวิจัย

การพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นการวิจัยเชิงพัฒนา (Research and Development) ซึ่งมีขั้นตอน การดำเนินงาน 4 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ความต้องการและทิศทางของการพัฒนา รูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

1.1 ข้อมูลพื้นฐาน

1.2 ศึกษาความต้องการและแนวทางของการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ระยะที่ 2 การสร้างและพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์แนวคิดทฤษฎีการสร้างและพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. วิเคราะห์ผลการยกวางรูปแบบการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
3. วิเคราะห์ความเหมาะสมของรูปแบบการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
4. วิเคราะห์ความเหมาะสมของชุดกิจกรรมจิตสาธารณะระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
5. สร้างรูปแบบชุดกิจกรรมจิตสาธารณะ

ระยะที่ 3 หาประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดกิจกรรมให้มีจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยทดลอง

ระยะที่ 4 ศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ความต้องการและทิศทางของการพัฒนา รูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ครูผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านจิตสาธารณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 (ร้อยเอ็ด) จำนวน 75 โรงเรียน จำนวน 665 คน และกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage sampling) คือ ครูผู้จัดกิจกรรมจิตสาธารณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 (ร้อยเอ็ด) จำนวน 75 โรงเรียนละ 1 คน รวม 75 คน

ระยะที่ 2 การสร้างและพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านจริยธรรม จำนวน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน จำนวน 3 คน

ระยะที่ 3 หาประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดกิจกรรมให้มีจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยทดลอง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเมืองสรวงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 จำนวน 147 คน และกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4/1 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนเมืองสรวงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 จำนวน 42 คน ซึ่งเป็นห้องเรียนที่ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบเป็นกลุ่ม(Cluster Sampling) ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย 1 คน

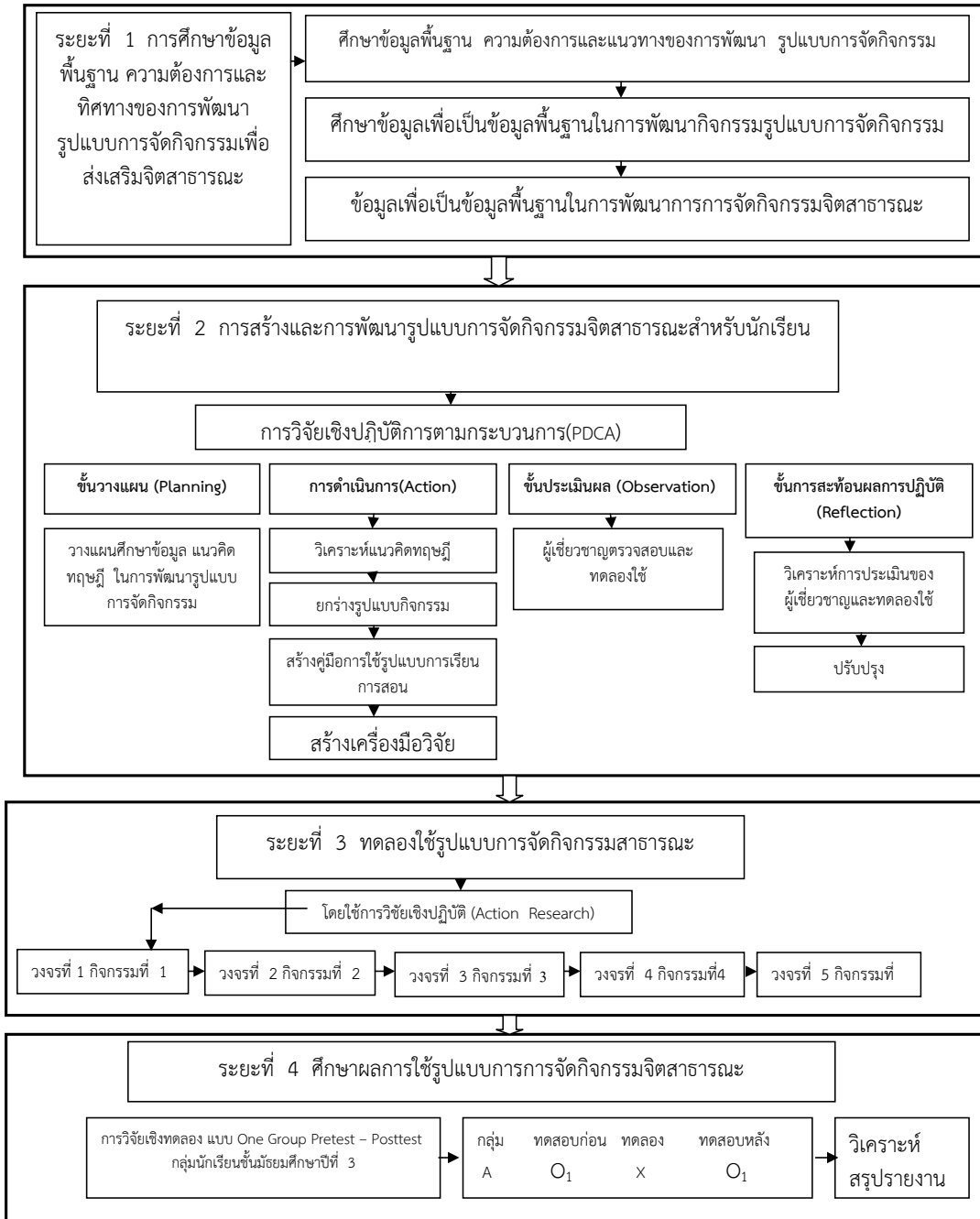
ระยะที่ 4 ศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1.2.1 ประชากรครูผู้จัดกิจกรรมจิตสาธารณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 (ร้อยเอ็ด) จำนวน 75 โรงเรียน จำนวนครู 665 คนและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 (ร้อยเอ็ด) จำนวน 6,857 คน ครูผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านจิตสาธารณะ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 (ร้อยเอ็ด) จำนวน 75 โรงเรียนเลือกแบบเจาะจง จำนวน 4 ขนาดโรงเรียน คือ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 1 คน โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 1 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 1 คน โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 2 คน รวมจำนวน 5 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

1.2.2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 (ร้อยเอ็ด) รวมทั้งหมด 195 คน โดยการเลือก แบบเจาะจง (Purposive Sampling)

กรอบแนวคิดวิธีการดำเนินการการพัฒนาแบบการจัดการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะสำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

เครื่องมือในการวิจัย

การวิจัยระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ความต้องการและทิศทางของการพัฒนา รูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

เครื่องมือในการวิจัยแบบสอบถามความต้องการและทิศทางของการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

การวิจัยระยะที่ 2 การสร้างและการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เครื่องมือการวิจัยคือ แบบประเมินความเหมาะสมของแนวคิดทฤษฎีในการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย แบบประเมินความเหมาะสมรูปแบบการจัดกิจกรรมให้เกิดจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย แบบประเมินความเหมาะสมของชุดจัดกิจกรรมจิตสาธารณะตามรูปแบบการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย แบบวัดจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และแบบสอบถามความพึงพอใจตามรูปแบบการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

การวิจัยระยะที่ 3 ทดลองหาประสิทธิภาพการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือวิจัยคู่มือการใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย แบบทดสอบวัดระดับจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย แบบสัมภาษณ์ผู้เรียนเป็นแบบบันทึกการสัมภาษณ์ผู้เรียน เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมตามรูปแบบการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นแบบคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้เรียนได้ตอบตามความคิดเห็นของตนเอง บันทึกโดยผู้วิจัย และแบบบันทึกพฤติกรรมของผู้เรียนเป็นแบบบันทึกพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนที่สังเกตได้ขณะดำเนินการเรียนการสอนในแต่ละกิจกรรมบันทึกโดยผู้ช่วยวิจัย

การวิจัยระยะที่ 4 ศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เครื่องมือวิจัยคือ ชุดกิจกรรมจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย แบบทดสอบจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมตามรูปแบบการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

วิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ผลการจัดกิจกรรมตามรูปแบบการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของกลุ่มตัวอย่างโดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและปริมาณ

ผลการวิจัย

พัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รูปแบบการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้กำหนดองค์ของรูปแบบการจัดกิจกรรม 7 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นเตรียมพร้อม (Prepared) หมายถึง การกระตุ้นเร้าความสนใจให้นักเรียนมีความอยากรู้ อยากรเรียนโดยใช้ปัญหาหรือสถานการณ์ที่อยู่ในความสนใจของผู้เรียนเพื่อทำท่ายให้ผู้เรียนคิดค้นหาคำตอบ อย่างอิสระ และแจ้งผลการเรียนรู้พร้อมทั้งกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้เพื่อเตรียมให้ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะ ทำกิจกรรมการเรียนรู้ หลักการนี้มีพื้นฐานจากแนวคิดทฤษฎีพัฒนาการการเรียนรู้ของทฤษฎีการสร้างองค์ ความรู้และทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ ที่ว่าการเตรียมความพร้อมก่อนการเรียนรู้ โดยการ เร้าความสนใจให้นักเรียนมีความอยากรู้ อยากรเรียนซึ่งเป็นการสร้างแรงจูงใจและกำหนดเป้าหมายในการ เรียนรู้ ทั้งนี้เกิดจากความอยากรู้อยากเห็นตามธรรมชาติของมนุษย์ซึ่งเป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อการพัฒนา ทางสติปัญญา ดังนั้นจึงถือได้ว่าการกระตุ้นความสนใจเป็นเครื่องมือที่ส่งผลอย่างยิ่งในการพัฒนาการเรียน รู้ของผู้เรียน

2. ขั้นความรู้เชิงจิตสาธารณะ หมายถึง การจัดกิจกรรมให้นักเรียนความรู้เชิงจิตสาธารณะในเรื่อง ความหมาย แนวคิด องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ ความสำคัญ โดยการเรียนรู้กระบวนการกลุ่มร่วมมือโดยการลงมือ ปฏิบัติจริงในขณะที่ครูเปลี่ยนบทบาทจากผู้ให้ความรู้เป็นอำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียน และช่วยเหลือ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ตามแนวคิดทฤษฎีจริยธรรม ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอเกอร์ ลอเรน และจริยธรรมของเพียเจต์ ที่ว่าการพัฒนาจริยธรรมเบื้องต้นคือการพัฒนาความรู้เชิงจริยธรรมและความรู้ที่ เกิดขึ้นภายในตัวผู้เรียนและเป็นความรู้ที่มีความหมายสำหรับตนเอง การพัฒนาความรู้เชิงจริยธรรม

3. ขั้นความรู้สึกเชิงจิตสาธารณะ หมายถึง การจัดกิจกรรมโดยใช้สถานการณ์เชื่อมโยงจากความรู้ เชิงจิตสาธารณะสู่ความรู้สึกที่มีผลต่อการการปฏิบัติกิจกรรมจิตสาธารณะตามแนวทฤษฎีพัฒนาการทาง จริยธรรมของโคลเบอเกอร์ ลอเรนและจริยธรรมของเพียเจต์ ที่ว่าการพัฒนาพฤติกรรมจริยธรรมต้องมีพื้นฐาน จากรู้สึก ที่จะส่งผลให้เลือกปฏิบัติกิจกรรมจิตสาธารณะ

4. ขั้นเหตุผลจิตสาธารณะ หมายถึง กิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนความรู้เชิงจิตสาธารณะ ในเรื่อง ความหมายแนวคิดองค์ประกอบตัวบ่งชี้ ความสำคัญ โดยการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีจริยธรรมของ ทฤษฎี พัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอเกอร์ ลอเรนและจริยธรรมของเพียเจต์ที่ว่าการพัฒนาจริยธรรมเบื้องต้น คือการพัฒนาความรู้เชิงจริยธรรม และความรู้ที่เกิดขึ้นภายในตัวผู้เรียนและเป็นความรู้ที่มี

5. ขั้นการปฏิบัติจิตสาธารณะหมายถึงกระบวนการเลือกปฏิบัติกิจกรรมสาธารณะด้วยความสมัครใจ โดยเริ่มจากกิจกรรมดังนี้

5.1 สำรวจปัญหา หมายถึง การสำรวจปัญหาที่ส่งผลต่อการเกิดปัญหาจิตสาธารณะ ในการเลือกหรือไม่เลือกปฏิบัติตามแนวคิดทฤษฎีจริยธรรมของทฤษฎี ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ โคลเบอเกอร์ ลอเรนและจริยธรรมของ Piaget ที่ว่า การเลือกปฏิบัติจากกระบวนการคิดพิจารณาไตรตรอง สมเหตุผลผลของตนเองหรือแปลความพฤติกรรม สามารถคิดและตัดสินใจได้ด้วยเหตุผลของ ตนเองเริ่ม ปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นด้วยความเสมอภาคและเป็นธรรม สังเกตและเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นได้ถูกต้องมากขึ้น

ซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนาสู่การปฏิบัติ

5.2 วางแผน หมายถึง กำหนดแนวปฏิบัติกิจกรรมจิตสาธารณะที่เกิดจากสำรวจปัญหาตามแนวคิดของพัฒนาการทางปัญญาของเพียเจต์ที่ว่า การวางแผนการปฏิบัติงานเป็นกระบวนการทั้งปัญญาในการลำดับความสำคัญของงานซึ่งเป็นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์มีความสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้สามารถสร้างองค์ความรู้ที่เกิดภายในตัวผู้เรียนที่จะนำมาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาในการทำงานได้อย่างมีระบบ

5.3 การปฏิบัติงาน หมายถึง การปฏิบัติงานตามกิจกรรมจิตสาธารณะตามกระบวนการกลุ่มและกิจกรรมเดี่ยวตามแนวคิดทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของ Piaget และทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมเบอร์กของ ลอร์เรนซ์ โคล (Kohlberg) ที่ว่า การแสดงพฤติกรรมเชิงจริยธรรมมีผลมาจากการตัดสินใจอย่างมีเหตุและผล ซึ่งเป็นกระบวนการตัดสินใจตามแนวคิดของทฤษฎีสกินเนอร์ (Skinner. 1976 : 292-299) และ วสัน และเกลเซอร์ (Watson and Glaser. 1964 : 10) ดังนั้นจึงจำเป็นขั้นของความสามารถในการตัดสินใจ

6. การนำเสนอผลงาน หมายถึง กิจกรรมการนำเสนอผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติกิจกรรมจิตสาธารณะเพื่อแสดงถึงความสำเร็จของงานและเกิดความภาคภูมิใจในการปฏิบัติงานแนวคิด ทฤษฎีของพัฒนาการทางจริยธรรมโคลเบอร์กของ ลอร์เรนซ์ (Kohlberg) ที่ว่า ระดับมีจริยธรรมอย่างมีกฎเกณฑ์ (conventional level) ระดับนี้บุคคลเริ่มใช้กฎเกณฑ์ต่างๆ ขึ้นมากำหนดความถูกต้อง ความดี ขึ้นมา โดยเริ่มจากการยอมรับของกลุ่มขึ้นเป็นกฎเกณฑ์ที่กำหนดในสังคม เช่น ระเบียบ ประเพณี จนถึงกฎหมาย เหตุผลทางจริยธรรมในระดับนี้อาจแบ่งได้เป็น 2 ชั้น คือ การยอมรับของกลุ่ม (mutual interpersonal expectations relationships and interpersonal conformity) พฤติกรรมที่ถูกที่ดีที่ควรในขั้นการพัฒนาการวัยนี้คือการยอมรับของกลุ่มหรือการยอมรับของพรรคพวกเพื่อนพ้อง เช่น กลุ่มเพื่อน (peer group) เป็นต้น และระเบียบระบบของสังคม (social system and conscience) ในขั้นนี้พฤติกรรมที่ถูกที่ดีที่ควร ขึ้นอยู่กับระเบียบ ประเพณี หรือกฎเกณฑ์ที่สังคมกำหนดไว้หรือตั้งไว้ เช่น การฆ่าสัตว์เป็นสิ่งไม่ดี เพราะศีลห้าในพระพุทธศาสนา ข้อที่ 1 ท่านห้ามฆ่าสัตว์ การฆ่าสัตว์ผิดศีลจึงเป็นสิ่งที่ไม่ดี หรือตามประเพณีไทย ลูกผู้ชายต้องบวชเรียน ฉะนั้น การบวชเรียนของลูกผู้ชายจึงเป็นสิ่งที่ดี ที่ควร เป็นต้น

7. ขึ้นประเมินผล หมายถึง กระบวนการประเมินผลพฤติกรรมพฤติกรรมจาก ทฤษฎีของอนนิส (Ennis Thory) ที่ว่าประเมินผลการตัดสินใจ ผลการตัดสินใจปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ซึ่งประกอบด้วยด้านความรู้ ความรู้สึก การใช้เหตุผลและการแสดงพฤติกรรมจิตสาธารณะ

ศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย การวิจัยแบ่งออกเป็น

ประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพรูปแบบการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะสำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เท่ากับ 84.34 /84.68 ดัชนีประสิทธิผลรูปแบบการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะสำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เท่ากับ 0.7338 นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนคิดเป็นร้อยละ 73.38 นักเรียนมีคะแนนจิตสาธารณะ หลังใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะสูงกว่าก่อนใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนรูปแบบการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะสำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับมาก

อภิปรายผล

พัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้มีจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

การพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 7 ชั้น คือ ชั้นเตรียมพร้อม ชั้นเรียนความรู้เชิงจิตสาธารณะ ชั้นความรู้สึกรู้จักจิตสาธารณะ ชั้นเหตุผลจิตสาธารณะ ชั้นปฏิบัติจิตสาธารณะ ชั้นนำเสนอ และชั้นประเมินผล ทั้งนี้เนื่องจาก

ได้พัฒนาโดยใช้กระบวนการการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมของจอยซ์และวีล (Joyce and Weil, 2000) เอเกนและคอคแซค (Eggen & Kauchak, 2001) และทีศนา แคมมณี (2545: 25-28) โดยการดำเนินการเป็นระยะ 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ความต้องการและทิศทางของการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรม ระยะที่ 2 การยก ร่างรูปแบบการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยการวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรม คือ 1) ทฤษฎีคอนกรูอ์สรองค์ความรู้อันได้แก่ ทฤษฎี พัฒนาการทางปัญญาของเพียเจต์ ทฤษฎีสังคมเชิงวัฒนธรรมของไวกอทสกี และ 2) ทฤษฎีการเรียนรู้ การ สอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้ ทฤษฎีจิตสาธารณะทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจต์ (Jean Piaget 1965:1121) ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก ลอว์เรนซ์ โคลเบอร์ก (Lawrence Kohlberg) ทฤษฎีการพัฒนาจิตพิสัยของบลูม (Affective Domain) แล้วนำการวิเคราะห์ทฤษฎีให้ผู้เชี่ยวชาญ ประเมินความเหมาะสมของทฤษฎีพบว่า มีความเหมาะสมมาก และนำทฤษฎีไปสังเคราะห์เป็นรูปแบบการ จัดกิจกรรม กิจกรรมจิตสาธารณะ จำนวน 7 ชั้น คือ ชั้นเตรียมพร้อม ชั้นเรียนความรู้เชิงจิตสาธารณะ ชั้นความรู้สึกรู้จักจิตสาธารณะชั้นเหตุผลจิตสาธารณะ ชั้นปฏิบัติจิตสาธารณะ ชั้นนำเสนอ และ ชั้นประเมินผล กิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีจิตสาธารณะ ทั้งหมด 11 กิจกรรม คือ 1) ทดสอบก่อนเรียน 2) ปฐมนิเทศ 3) กิจกรรมรู้คิด จิตสาธารณะ 4) กิจกรรมความตระหนักในปัญหาสังคม 5) กิจกรรมการรับรู้ความสามารถ ในการแก้ปัญหาสังคม 6) กิจกรรมการวิเคราะห์ วิพากษ์ วิจาร์ณ และปัญหาสังคม 7) กิจกรรมตามรอยพ่อ ผู้เปี่ยมด้วยจิตสาธารณะ 8) ต้นแบบจิตสาธารณะ 9) กิจกรรมจิตสาธารณะ 10) กิจกรรมสิ่งมหัศจรรย์ที่เรา ทำได้ และ 11) ปัจฉินิเทศแล้วนำรูปแบบการจัดกิจกรรมไปเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาความเหมาะสม พบว่า มีความเหมาะสมระดับมาก เหมาะสมที่จะนำไปใช้ในกิจกรรมได้พร้อมทั้งได้ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ นอกจากนั้นแล้วยังสร้างเครื่องมือประกอบการใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นชุดกิจกรรม จำนวน 7 ชุด คือ ชุดที่ 1 ปฐมนิเทศ ชุดที่ 2 กิจกรรมรู้คิดจิตสาธารณะ ชุดที่ 3 กิจกรรมความตระหนักในปัญหาสังคม ชุดที่ 4 กิจกรรมการรับรู้ความสามารถในการแก้ปัญหาสังคม ชุดที่ 5 ต้นแบบจิตสาธารณะ ชุดที่ 6 กิจกรรมจิตสาธารณะ ชุดที่ 7 กิจกรรม สิ่งมหัศจรรย์ที่เราทำได้ ชุดที่ 8 ปัจฉินิเทศ ซึ่งผ่านการประเมินความเหมาะสมของผู้เชี่ยวชาญและ เครื่องมือวัดและประเมินผลกิจกรรมจิตสาธารณะ จากนั้นจึงได้นำรูปแบบการจัดกิจกรรมสำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างในระยะ ที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระยะที่ 3 ทดลองใช้ รูปแบบการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) แบบ PAOR โดยการแก้ปัญหาเป็นระยะผลการทดลองพบว่าประสิทธิภาพรูปแบบการจัดกิจกรรม

จิตสาธารณะสำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 90.16/87.82 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ดัชนีประสิทธิผลของดัชนีประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดกิจกรรม จิตสาธารณะสำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีค่าเท่ากับ 0.5239 คิดเป็นร้อยละ 52.39 แสดงว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าจิตสาธารณะ เฉลี่ยร้อยละ 52.39 และความพึงพอใจของการเรียนด้วยตามรูปแบบการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะสำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในระดับมาก ($\bar{X}=4.02, SD.=0.58$) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐนิชากร ศรีบริบูรณ์ (2550 : 141-143) ศึกษาการพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของจิตอาสาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดจิตอาสาของนักเรียน 2) ศึกษาสภาพจิตอาสาและปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตอาสา และ 3) เพื่อพัฒนาและตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของจิตอาสาที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 675 คน เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตอาสาและแบบวัดจิตอาสาของนักเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้หลักวิเคราะห์โมเดลลิสเรล ด้วยโปรแกรม 8.72 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1.จิตอาสาของนักเรียนมีองค์ประกอบอยู่ 3 ด้านคือ การช่วยเหลือผู้อื่น การเสียสละต่อสังคม และความมุ่งมั่นพัฒนา และมีตัวชี้วัดทั้งหมด 7 ตัว คือ (1) การช่วยแนะนำสิ่งที่ถูกที่ควรแก่ผู้อื่น (2) การอำนวยความสะดวกให้กับผู้อื่น (3) การแบ่งปันสิ่งของให้กับผู้อื่น (4) การสละเงิน แรงกาย เพื่อผู้อื่นและสังคม (5) การสละเวลาและการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม (6) การสนใจในปัญหาและการเปลี่ยนแปลงพร้อมทั้งเสนอความคิดที่จะพัฒนาสังคม และ (7) การร่วมพัฒนากิจกรรมการเสริมสร้างจิตอาสาเพื่อพัฒนาสังคมอย่างสร้างสรรค์และหลากหลาย 2. นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายมีค่าเฉลี่ยของคะแนนจิตอาสาอยู่ในระดับปานกลางปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตอาสาของนักเรียนมี 6 ด้านคือ ปัจจัยด้านนักศึกษา ครอบครัว โรงเรียน/ครู เพื่อน สังคม/ชุมชน และด้านสื่อมวลชน 3.โมเดลที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วยตัวแปรแฝง 7 ตัว และตัวแปรสังเกตได้ 16 ตัว 4.โมเดลเชิงสาเหตุของจิตอาสาของจิตอาสาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยตัวแปรในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรจิตอาสาของนักเรียนได้ร้อยละ 38.56

ผลการใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้มีจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

การศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้มีจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยการเผยแพร่และประเมินรูปแบบการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะสำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย การเผยแพร่รูปแบบการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะสำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายกับโรงเรียนทั้งหมด 75 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 27 (ร้อยเอ็ด) ทดลองใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมกับกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียนขนาดใหญ๋ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 175 คน ผลปรากฏดังนี้

1. ประสิทธิภาพรูปแบบการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะสำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เท่ากับ 84.34 /84.68 ทั้งนี้เนื่องจาก รูปแบบการจัดกิจกรรมจัดจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอน

ปลาย ได้พัฒนาอย่างเป็นระบบทั้งศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาโดยอาศัยหลักแนวคิดทฤษฎีการสร้างเครื่องมือประกอบการใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมทั้งของชุดฝึก มีวิธีการและขั้นตอนที่เหมาะสมคือศึกษาเนื้อหา วิธีการ และพัฒนาชุดฝึกให้มีกระบวนการที่สามารถฝึกจิตสาธารณะให้เกิดกับนักเรียนได้จริง มีกิจกรรม ที่หลากหลาย เช่น เพลง เกม เป็นสื่อเพื่อสร้างความรู้สึกเป็นกันเอง และมีความสนุกสนาน ใช้หลักจิตวิทยาที่เหมาะสมกับวัยและความสามารถ และรูปการการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายผ่านการประเมินความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญ ผ่านการทดลองใช้ทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ทั้งด้านความรู้ กระบวนการ และคุณลักษณะที่มีประสิทธิภาพ ส่วนประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์ คือด้านความรู้โดยการสร้างแบบทดสอบที่สอดคล้องกับตัวบ่งชี้จิตสาธารณะ ทำให้ได้ข้อสอบที่มีความเที่ยงตรงวัดตามกิจกรรมจิตสาธารณะและผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลทำให้ผู้เรียนสะท้อนด้านความรู้จิตสาธารณะ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของโกวิท โพธิสาร (2548 : 65-67) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดฝึกจิตสาธารณะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กระบวนการลูกเสือกลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนที่เรียน ลูกเสือสามัญ – เนตรนารีโรงเรียนเมืองร้อยเอ็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 จำนวน 48 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ คู่มือครูชุดฝึกทักษะทางสังคม โดยใช้กระบวนการ ลูกเสือ จำนวน 5 ตอน ในแต่ละตอนประกอบด้วยแผนการจัดกิจกรรม จำนวน 2 แผนแบบทดสอบย่อยจำนวน 10 ข้อ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจำนวน 30 ข้อ แบบทดสอบวัดทักษะทางสังคม จำนวน 20 ข้อ แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนระหว่างการปฏิบัติกิจกรรมผลการวิจัยพบว่า ชุดฝึกจิตสาธารณะ โดยใช้กระบวนการลูกเสือมีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.25/ 84.80

2. ดัชนีประสิทธิผลรูปแบบการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะสำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เท่ากับ 0.7338 นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนคิดเป็นร้อยละ 73.38 ทั้งเนื่องจากการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะในเรียนความรู้เชิงจิตสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมทฤษฎีจิตสาธารณะทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจต์ (Jean Piaget 1965:1121) ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบิร์ก ลอว์เรนซ์ โคลเบิร์ก (Lawrence Kohlberg) ทฤษฎีการพัฒนาด้านจิตพิสัยของบลูม (Affective Domain) ผู้เรียนต้องมีความรู้เชิงจริยธรรมก่อนจึงจะพัฒนาด้านความรู้สึกและเจตคติได้ ดังนั้นการจัดกิจกรรมตามรูปแบบการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะสำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านจิตสาธารณะสูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของดวงมณี วรรณสุทธิ์ (2552 : 75) ศึกษาการพัฒนาจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า ชุดฝึกจิตสาธารณะมีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.88/82.08 และดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.47

3. นักเรียนมีคะแนนจิตสาธารณะหลังใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะสูงกว่าก่อนในข้ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องจากรูปแบบการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจิตสาธารณะ เพื่อนำความรู้ไปแสดงเจตคติ สร้างความรู้สึกที่ดีหรือไม่ดีเพื่อประกอบการตัดสินใจเลือกปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมจากการจัดกิจกรรมดังกล่าว ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ เจตคติ เหตุผลและเลือกปฏิบัติจิตสาธารณะได้อย่างเหมาะสม ดังนั้นในการวัดความรู้เชิงพฤติกรรมจิตสาธารณะได้สอดคล้องกับพฤติกรรมที่แสดงออกมาของผู้เรียนส่งผลให้มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กรรยา พรธนา (2553 : 101-145)

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยม ศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบเทคนิคการเรียนรู้ด้วยการใช้สังคมและการจัดการเรียนรู้แบบเทคนิคศึกษารณณ์ตัวอย่างที่เน้นการเสนอตัวแบบสัญลักษณ์ การศึกษาครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบเทคนิคการเรียนรู้ด้วยการใช้สังคมและการจัดการเรียนรู้แบบเทคนิคศึกษารณณ์ตัวอย่างที่เน้นการเสนอตัวแบบสัญลักษณ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมบ้านบางกะปิ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบเทคนิคการเรียนรู้ด้วยการใช้สังคม และนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบเทคนิคศึกษารณณ์ตัวอย่างที่เน้นการเสนอตัวแบบสัญลักษณ์ มีจิตสาธารณะแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนรูรูปแบบการจัดการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะสำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับ มาก ทั้งนี้เนื่องจากการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะมุ่งเน้นการจัดการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม ปฐมนิเทศ กิจกรรมรู้คิด จิตสาธารณะ กิจกรรมความตระหนักในปัญหาสังคม กิจกรรมการรับรู้ความสามารถในการแก้ปัญหาสังคม กิจกรรมการวิเคราะห์ วิพากษ์ วิจาร์ณณ์ และปัญหาสังคม กิจกรรมตามรอยพ่อผู้เปี่ยมด้วยจิตสาธารณะ ต้นแบบจิตสาธารณะ กิจกรรมจิตสาธารณะ กิจกรรมสิ่งมหัศจรรย์ที่เราทำได้ และปัจฉิมนิเทศ จากรูปแบบการจัดการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะที่นักเรียนมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน ทำให้นักเรียนมีภาคภูมิใจในผลงานของตนและได้รับการยกย่องเป็นที่ยอมรับของเพื่อน ครู และผู้ปกครอง ทำให้ความภาคภูมิใจและพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะสอดคล้องกับแนวคิดของ Piaget (Jean Piaget 1965:1121) ช่วงอายุ 13-18 ระยะเวลาที่เด็กมีกฎเกณฑ์ของตนเอง (autonomous) เป็นระยะที่เด็กเริ่มพัฒนาจริยธรรมขึ้นสู่ความคิดที่เป็นของตนเอง ใช้เหตุผลโดยคำนึงถึงความยุติธรรม และพิจารณาจากผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำด้วยซึ่งการพัฒนาการที่เกิดขึ้นมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับสติปัญญาและอายุ ทำให้เด็กได้แสดงออกเป็นที่ยอมรับของสังคมและพัฒนาเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบการจัดการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะมีดังนี้
 - 1.1 การพัฒนารูปแบบการจัดการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะกิจกต้องมีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน
 - 1.2 การพัฒนารูปแบบการจัดการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะต้องคำนึงถึงความต้องการของศาสนา วัฒนธรรมและสังคม
 - 1.3 การพัฒนารูปแบบการจัดการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะต้องคำนึงถึงทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ ทฤษฎีทางจริยธรรม และทฤษฎีพฤติกรรม
2. ข้อเสนอแนะในการพัฒนาชุดกิจกรรมมีดังนี้
 - 2.1 การพัฒนาชุดกิจกรรมจิตสาธารณะต้องมีความสอดคล้องกับวัยของผู้เรียน
 - 2.2 การพัฒนาชุดกิจกรรมจิตสาธารณะควรมีสื่อที่เร้าความสนใจของผู้เรียนที่จะปลูกจิตสำนึกให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกสาธารณะ

- 2.3 ชุดกิจกรรมนักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยเองได้
3. ข้อเสนอแนะในการใช้ชุดกิจกรรม
 - 3.1 การใช้ชุดกิจกรรมจิตสาธารณะควรวัดความสามารถในการคิดเชิงจิตสาธารณะเพื่อเป็นพื้นฐาน
 - 3.2 การใช้ชุดจัดกิจกรรมไปใช้ควรศึกษาขั้นตอนการใช้รูปแบบการใช้ให้เข้าใจและจัดกิจกรรมตามขั้นตอน
 - 3.3 การจัดกิจกรรมจิตสาธารณะควรมีการจัดกลุ่มแบบไม่เลือกเพศ และวัยเพราะทำให้เกิดการเรียนรู้กันมากขึ้น
4. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป
 - 4.1 ครูระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายควรนำรูปแบบการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายไปใช้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ
 - 4.2 ควรมีการพัฒนา รูปแบบการจัดกิจกรรมหรือรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอื่นๆในระดับชั้นอื่นๆ
 - 4.3 ควรมีการพัฒนาทักษะอื่นๆในศตวรรษที่ 21 ในทุกระดับการศึกษา ทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและอุดมศึกษา

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551** : กรุงเทพฯ โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2552.
- โกศล มีคุณ และณรงค์ เทียมเมฆ. **ผลการฝึกใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมที่มีจิตลักษณะและพฤติกรรมของครู**. รายงานการวิจัยทุนสนับสนุนจากโครงการแม่บท. กรุงเทพฯ: การวิจัยและพัฒนาระบบ.2545.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. **สอนเด็กให้มีจิตสาธารณะ**. กรุงเทพฯ : วิพริ้นท์, 2552.
- ดวงเดือน พันธมนาวิน. **ตำราชั้นสูงเรื่องสติปัญญาและความสามารถทางการเรียนรู้การคิดเพื่อชีวิตที่ดีกว่า**. **ทฤษฎีต้นไม้** : การวิจัยและพัฒนาบุคคล.กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.
- พริยา นิลมาตกร **ปัจจัยที่ส่งผลต่อจิตสาธารณะของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ร้อยเอ็ด** : วิทยานิพนธ์ กศ.ม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2550.